

PUBLISKĀ APSPRIEŠANA PAR DŽŪKSTES BIOMETĀNA IEVADES PUNKTA IZMANTOŠANAS KĀRTĪBU

Lai veicinātu biometāna izmantošanu un integrāciju Latvijas gāzes pārvades sistēmā, akciju sabiedrība “Conexus Baltic Grid” (Conexus) veic pirmā biometāna ievades punkta Džūkstes pagastā (turpmāk – Džūkstes biometāna ievades punkts) izbūvi. Līdz ar Džūkstes biometāna ievades punkta projekta īstenošanu, ir nepieciešams izveidot šī biometāna ievades punkta izmantošanas kārtību.

Conexus ir izstrādājusi dokumentu “Džūkstes biometāna ievades punkta izmantošanas kārtība”, kas noteic noteikumus, kādā biometāna ražotāji var pieteikties un izmantot Džūkstes biometāna ievades punktu.

Kārtībā noteikti šādi būtiskākie biometāna ievades punkta izmantošanas principi: 1) Vispārīgi noteikumi; 2) Biometāna ražotāja pienākumi un komercpiekļuves noteikumi; 3) Rindas noteikšanas principi; 4) Biometāna ievades punkta izmantošana, tās pārtraukšana vai ierobežošana.

Aicinām iesniegt priekšlikumus un komentārus par izstrādāto kārtības projektu līdz 2025. gada 12. maijam, nosūtot tos elektroniski Conexus uz e-pasta adresi: info@conexus.lv

Pielikumā: Džūkstes biometāna ievades punkta izmantošanas kārtība

PIELIKUMS

Džūkstes biometāna ievades punkta lietošanas kārtība

I. Vispārīgi jautājumi

1. Kārtība nosaka:
 - 1.1. Džūkstes biometāna ievades punkta (turpmāk - Džūkstes BIP) lietošanas kārtību;
 - 1.2. dabasgāzes pārvades sistēmas operatora (turpmāk - sistēmas operators) un dabasgāzes ievadītāja (turpmāk - biometāna ražotājs) tiesības, pienākumus un atbildību;
 - 1.3. informācijas apmaiņas kārtību starp sistēmas operatoru un biometāna ražotāju.
2. Kārtībā lietoti šādi termini:
 - 2.1. Šajos noteikumos termini "ieejas punkts no Latvijas ražošanas iekārtas", "vienotā IT platforma", "tīkla lietotājs" lietoti uz Enerģētikas likuma 117. panta trešās daļas 1. punkta pamata izdoto noteikumu (turpmāk – sistēmas lietošanas noteikumi) izpratnē;
 - 2.2. Džūkstes BIP – dabasgāzes pārvades sistēmas iekārtu kopums, kas nodrošina iespēju dabasgāzes pārvades sistēmā ievadīt saražoto biometānu, kas atbilst Ministru kabineta 2025. gada 21. janvāra noteikumi Nr. 50 "Noteikumi par prasībām gāzveida stāvoklī pārvērstas sašķidrinātās dabasgāzes, no atjaunīgajiem energoresursiem saražota vai iegūta gāzveida kurināmā un mazoglekļa gāzveida kurināmā ievadīšanai dabasgāzes pārvades un sadales sistēmā" (turpmāk – Noteikumi Nr. 50) 1. pielikumā norādītajiem kvalitātes raksturlielumiem un normatīvo aktu prasībām par atjaunīgo energoresursu ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem (turpmāk - biometāns);
 - 2.3. Prioritātes rinda - biometāna ražotāja tiesības iesniegt prioritāros rezervācijas pieteikumus šajā kārtībā paredzētajos gadījumos;
 - 2.4. Citi šīs kārtības termini lietoti Enerģētikas likuma, sistēmas lietošanas noteikumu, Noteikumu Nr. 50 un Enerģētikas likuma 117.³ panta pirmajā daļā minēto noteikumu izpratnē.
3. Sistēmas operators informāciju par biometāna ražotāja Džūkstes BIP ievadīto biometāna daudzumu un kvalitātes parametriem sniedz vienotajā IT platformā.

II. Biometāna ražotāja pienākumi un komercpiekļuves noteikumi

4. Biometāna ražotājam ir pienākums noslēgt sadarbības līgumu ar sistēmas operatoru, saskaņā ar kuru tiek nodrošināta savstarpēja informācijas apmaiņa un ar kuru biometāna ražotājs apņemas ievērot šajā kārtībā noteikto.
5. Biometāna ražotājs savstarpēji vienojas par sadarbību ar:
 - 5.1. komersantu par biometāna piegādes (transportēšanas) organizēšanu no biometāna ražošanas iekārtas uz Džūkstes BIP un ievadīšanu Džūkstes BIP (turpmāk - biometāna transportētājs), ja biometāna ražotājs pats neplāno veikt šajā apakšpunktā minētās darbības. Biometāna ražotājs nodrošina, ka persona vai personas, kas īsteno biometāna transportēšanu un atradīsies Džūkstes BIP, ievēro šajā kārtībā noteikto;

- 5.2. tīkla lietotāju par saražotā biometāna ievadīšanu dabasgāzes pārvades sistēmā, izmantojot Džūkstes BIP (ieejas punkts no Latvijas ražošanas iekārtas), atbilstoši sistēmas lietošanas noteikumiem.
6. Biometāna ražotājs ir pilnā apmērā atbildīgs par šīs kārtības 5.1. apakšpunktā noteiktajā gadījumā biometāna transportētāja veiktajām darbībām.
 7. Džūkstes BIP ievadāmā biometāna transportēšanā izmantotās tehnoloģijas, iekārtas un transportlīdzekļu klase atbilst 1. pielikumā norādītajām prasībām.
 8. Pirms biometāna ievadīšanas Džūkstes BIP uzsākšanas personai ir pienākums beigt sistēmas operatora nodrošinātu Džūkstes BIP izmantošanas un drošības prasību apmācību.
 9. Pēc šīs kārtības 8. punktā noteiktās apmācības pabeigšanas sistēmas operators reģistrē personu savā sistēmā un piešķir tai piekļuves identifikatoru.
 10. Biometāna ražotājam pirms biometāna piegādes ievadīšanai Džūkstes BIP ir pienākums, izmantojot sistēmas operatora tīmekļvietnē pieejamo veidlapu, rakstveidā informēt sistēmas operatoru par biometāna ražošanas iekārtu, no kuras Džūkstes BIP tiks veikta ievade, nosūtot to uz sistēmas operatora elektroniskā pasta adresi vismaz trīs darba dienas pirms plānotās pieteikšanās biometāna ievadīšanai Džūkstes BIP.
 11. Biometāna ražotājam ir tiesības ievadīt biometānu, izmantojot Džūkstes BIP laikā, par kuru ir veikta ievadīšanas laika rezervācija un par kuru ir saņemts sistēmas operatora apstiprinājums.
 12. Ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pirms biometāna ievades Džūkstes BIP uzsākšanas biometāna ražotājam ir pienākums iesniegt sistēmas operatoram informāciju par ievadāmā biometāna atbilstību šīs kārtības 2.4. punktā noteiktajām prasībām par atjaunīgo energoresursu ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem.
 13. Sistēmas operators atļauj izmantot Džūkstes BIP tikai pēc šīs kārtības 12. punktā iesniegtā dokumenta patiesuma pārbaudes. Šo pārbaudi sistēmas operators veic trīs darba dienu laikā.
 14. Biometāna ražotājam ir pienākums nekavējoties informēt sistēmas operatoru, ja tas kādu iemeslu dēļ vairs neizpilda šīs kārtības 2.2. apakšpunktā noteiktos ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijus. Sistēmas operators atsaka piekļuvi Džūkstes BIP līdz brīdim, kad biometāna ražotājs ar nepieciešamajiem dokumentiem apliecina šīs kārtības 2.2. apakšpunkta prasību izpildi.
 15. Kravu izsekojamībai un Džūkstes BIP ievadītā biometāna korektai uzskaiti biometāna ražotājam ir pienākums nodrošināt, ka vienas kravas piegādes ietvaros ievadīšanai Džūkstes BIP biometāns tiek piegādāts tikai no vienas biometāna ražošanas iekārtas.
 16. Sistēmas operators ir tiesīgs piemērot biometāna ražotājam maksu par Džūkstes BIP neefektīvu izmantošanu, informāciju par kuras noteikšanu un tās apmēru operators publicē savā mājaslapā 30 dienas pirms maksas piemērošanas.

III. Biometāna ievadīšanas rindas noteikumi

17. Lai veiktu pieteikšanos uz Džūkstes BIP izmantošanas rindu, sākot ar nākamo mēnesi, bet prioritātes rindas tiesību gadījumā - piegādēm ar sākumu no nākamā mēneša uz nākamajiem trīs mēnešiem, biometāna ražotājs, ne ātrāk kā no katra mēneša 10. datuma un ne vēlāk kā līdz katra mēneša 15. datumam iesniedz pieteikumu vienotajā IT platformā.

18. Iesniedzot šīs kārtības 17. punktā noteikto pieteikumu, tajā jānorāda plānotās biometāna ievades Džūkstes BIP sākuma un beigu izmantošanas periods (No - Līdz) robežās no 3 līdz 12 stundām vienai ievadei.
19. Biometāna ražotājam ir pieejamas prioritātes rindas tiesības, sākot ar dienu, kad tiek noslēgts šīs kārtības 4. punktā noteiktais sadarbības līgums starp biometāna ražotāju un sistēmas operatoru vai ir noslēgts iepriekšminētais sadarbības līgums un biometāna ražotājs 30 secīgas dienas ir ievērojis šos abus nosacījumus:
 - 19.1. par rezervētajiem ievades laikiem, kuriem ir noslēdzies izmantošanas periods, ir veikts piegādes apstiprinājums, vai rezervētā laika atteikums;
 - 19.2. ir veikta faktiskā ievade laika periodā, par kuru ir veikts piegādes apstiprinājums un noslēdzies izmantošanas periods.
20. Gadījumā, ja tiek pārkāpts kāds no 19.1. vai 19.2. apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem, biometāna ražotājs zaudē prioritātes rindas tiesības nākamajam secīgajam 30 dienu periodam.
21. Sistēmas operators izskata biometāna ražotāja iesniegto pieteikumu līdz katra mēneša 21. datumam un vienotajā IT platformā informē biometāna ražotāju par biometāna ražotājam piešķirto Džūkstes BIP ievadīšanas periodu.
22. Sistēmas operators, izskatot biometāna ražotāja pieteikumu, var mainīt tā sākuma un beigu laiku.
23. Sistēmas operators piešķir Džūkstes BIP izmantošanas periodus:
 - 23.1. nodrošinot vienlīdzīgus ievades laikus starp biometāna ražošanas iekārtām mēneša ietvaros;
 - 23.2. nemainot biometāna ražotāja pieteikto vēlamo Džūkstes BIP izmantošanas perioda ilgumu;
 - 23.3. nodrošinot maksimālu Džūkstes BIP izmantošanas noslodzi;
 - 23.4. dodot priekšroku īsāka laika perioda ievades pieteikumiem;
 - 23.5. neizskatot pieteikumus diviem un trīs mēnešiem uz priekšu, ja biometāna ražotājs ir zaudējis prioritāti;
 - 23.6. ņemot vērā ievades rezervāciju vēsturisko informāciju, lai veicinātu efektīvu Džūkstes BIP izmantošanu.
24. Par Džūkstes BIP izmantošanas periodiem, kas piešķirti līdz iepriekšējās dienas plkst. 12:00, pirms biometāna ievades, līdz iepriekšējās dienas plkst. 13:00, biometāna ražotājs apstiprina rindā rezervēto laiku, iesniedzot piegādes apstiprinājumu un norādot attiecīgo:
 - 24.1. biometāna ražošanas iekārtu;
 - 24.2. tīkla lietotāju.
25. Ja biometāna ražotājs neveic rezervācijas apstiprinājumu par laiku, uz kuru pieteicies rindā līdz 24. punktā noteiktajam termiņam, laiks kļūst pieejams citiem biometāna ražotājiem rezervēšanai no iepriekšējās dienas plkst. 13:00.
26. Biometāna ražotājs var veikt ievadīšanas laika rezervāciju bez iepriekšējas rindas pieteikšanas, sākot no iepriekšējā mēneša 23. datuma līdz ne vēlāk kā 3 stundas pirms ievades uzsākšanas attiecīgajā dienā, norādot 18. punktā noteikto informāciju un iesniedzot piegādes apstiprinājumu ne vēlāk kā divas stundas pirms plānotās piegādes, norādot 24. punktā noteikto informāciju.
27. Pēc rezervētā laika apstiprināšanas un kravas informācijas ievadīšanas sistēmas operators piešķir kravas identifikatoru (turpmāk – ID), kuru biometāna ražotājs norāda transporta pavadzīmē.
28. Ja biometāna ražotājs konstatē, ka kravas piegāde ievadīšanai Džūkstes BIP nevarēs tikt nodrošināta sistēmas operatora apstiprinātajā laika periodā, biometāna ražotājam ir pienākums vienotajā IT platformā nekavējoties atcelt rezervācijas.

29. Sistēmas operators veic biometāna ražotāju rindas pieteikumu administrēšanu, tai skaitā atcelšanu, balstoties uz biometāna ražotāju rindas pieteikumiem.
30. Sistēmas drošas darbības nodrošināšanas vai testēšanas nolūkos sistēmas operators ir tiesīgs uz laiku Džūkstes BIP ievadīt biometānu, kas atbilst arī Noteikumu Nr. 50 1. pielikumā noteiktajiem kvalitātes parametriem.

IV. Biometāna ievades punkta izmantošana un izmantošanas pārtraukšana vai ierobežošana

31. Biometāna ražotājs, ierodoties Džūkstes BIP, var uzsākt biometāna ievadi sistēmā, norādot aktīvu kravas transportētāja ID un rezervācijas laikam atbilstošu kravas ID.
32. Biometāna ražotājam ir tiesības veikt biometāna ievadīšanu Džūkstes BIP tam rezervētā laika ietvaros, kas netiek pagarināts un ievade tiek pārtraukta atbilstoši šo noteikumu 34. punktam.
33. Ja tehnisku problēmu dēļ ievadīšana ir pārtraukta, bet ievadei rezervētais laiks nav beidzies, pēc Džūkstes BIP darbības atjaunošanas biometāna ražotājam ir tiesības atsākt ievadi, veicot 31. punktā norādītās darbības.
34. Biometāna ievadi sistēmas operators pārtrauc automātiski 15 minūtes pirms rezervētā ievades laika beigām.
35. Biometāna ražotājam ir pienākums pamest Džūkstes BIP teritoriju līdz rezervētā ievades laika beigām.
36. Sistēmas operatoram ir tiesības bez iepriekšēja brīdinājuma ierobežot vai pārtraukt biometāna ievadīšanu Džūkstes BIP vienotajos sistēmas lietošanas noteikumos noteiktajos gadījumos par pārvades sistēmas pakalpojumu sniegšanas apturēšanu vai pārtraukšanu, kā arī sadarbības līgumā ar biometāna ražotāju noteiktajos gadījumos, ja tādi savstarpējā sadarbības līgumā ir paredzēti.

V. Noslēguma jautājumi

37. Kārtības stājas spēkā 2025.gada [...].

1. Pielikums

Tehniskās prasības piegādēm izmantotajiem konteineriem un transporta līdzekļiem

1. Autotransporta maksimālie gabarīti:
 - 1.1. Platums: 2,50 m
 - 1.2. Garums: 16,50 m
 - 1.3. Augstums: 3,575 m
2. Kopējā masa – 40 t
3. Maksimālais svars uz asi – 8 t
4. Pieļaujamais spiediens no konteineru – 300 bar
5. Maksimālā ražība – 2500 m³/h
6. Jābūt zemējuma savienojumam – 10 m
7. Konteineru (terminālu) savienojuma tipi Terminālā paredzētie pievienojuma tipi:
 - 7.1. VQN 120F (*Eclipse valves & fittings*). Nominālais izmērs 3/4"
 - 7.2. VQN 160F (*Eclipse valves & fittings*). Nominālais izmērs 1"